

Pozdravljen/a,

Prejšnji dve uri si spoznaval maščobe. Danes pa bomo spoznali mila in detergente.

Prepiši spodnje besedilo (vse kar ni pisano ležeče zeleno), in reši naloge v dz.

O milih in detergentih si preberi v učbeniku na straneh 72, 73, 74, 75.

Zapiši naslov: **MILA IN SINTETIČNI DETERGENTI**

Nastanek mila (Oglej si pripravo mila v e-učbeniku str.123 oz. [tukaj](#))

Pri segrevanju maščob z natrijevim ali kalijevim hidroksidom nastanejo alkohol glicerol in soli višjih maščobnih kislin, ki jih imenujemo **mila**. Proces imenujemo **umiljanje** ali **saponifikacija**.

Splošen zapis kemijske reakcije:

maščoba + natrijev hidroksid → sol višje maščobne kisline (milo) + alkohol glicerol
(kalijev hidroksid)

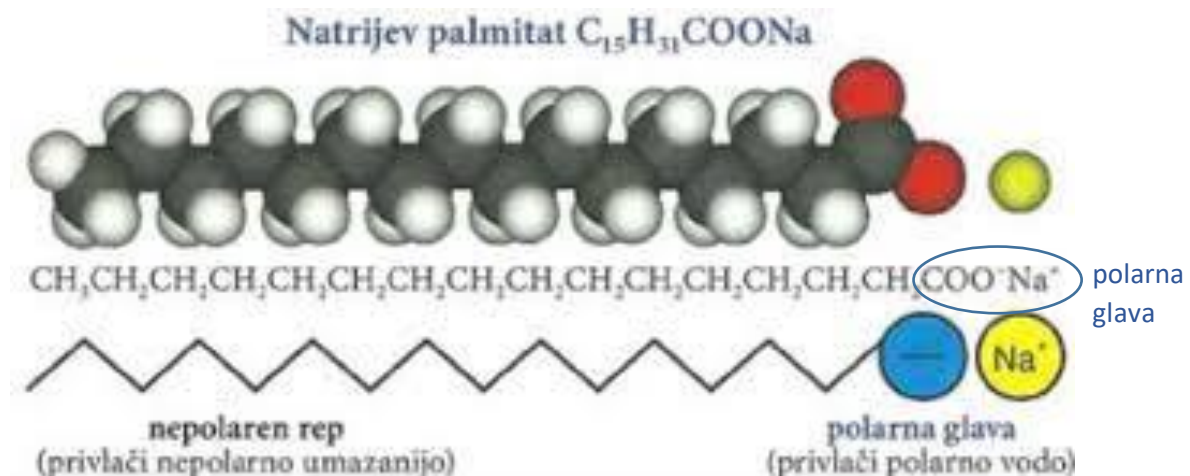
Primer: **Preiši sliko 52 iz učbenika str. 72.**

Glicerol (propan-1,2,3-triol) je stranski produkt umiljanja, sladkega okusa. Uporablja se kot dodatek kremam, pri proizvodnji zdravil, tobaka, za sintezo nitroglicerina, ...

Mila so natrijeve in kalijeve soli višjih maščobnih kislin. Natrijeva mila so trda, kaljeva pa tekoča.

Mila so zgrajena iz **nepolarnega repa** in **polarne glave**, zato so topna v vodi in maščobah.

Preiši sliko.

Mila so emulgatorji med maščobo in vodo (ju povežejo). S polarno glavo se vežejo na vodo z nepolarnim repom pa na maščobo. Pri tem nastanejo stabilne emulzije. [Oglej si animacijo pranja v eučbeniku](#)

Primerjava mil in detergentov:

MILA	DETERGENTI
- osnovna surovina za pridobivanje so maščobe	- osnovna surovina za pridobivanje je nafta oz. sulfonska kislina
- so biorazgradljiva	- niso biorazgradljiva
- raztopina mila je bazična	- vodne raztopine so bazične
- s trdo vodo tvorijo netopne soli, zato so bolj primerna za pranje v mehki vodi	- s trdo vodo ne tvorijo netopnih soli
	- vsebujejo še belilna sredstva, encime, dišave, fosfate,..

Emulgatorji

so površinsko aktivne snovi (PAS), ki na mejni površini med vodo in maščobo vodi spremeni lastnosti, tako, da se voda in maščoba mešata. Uporabljajo se za pripravo emulzij v kozmetičnih, prehranskih in drugih izdelkih (npr. lecitin v rumenjaku je emulgator pri pripravi majoneze, ki je stabilna emulzija). PAS morajo biti biorazgradljive, da ne onesnažujejo okolja.

V delovnem zvezku reši naloge: str. 46/1, 48/2